

HOUDINI

1928

Fodor Nándor - Kalandok a Sing Sing
fegyházban, Budapest, 1928. Február

P. 78

Érdekes emberek.

Találkozás Houdinival.¹

Harry Houdini nevét ismeri minden ujságolvasó. A világ legsodálatosabb, legréjtelmesebb emberei közé tartozik, olyan titkoknak van birtokában, amelyeket rajta kívül nem tud senki, amelyek messze túlhaladják a kóklelkedés, a bűvészet határait, amelyekkel országok urává válhatott volna néhány évszázaddal ezelőtt, vagy máglyahalált halhatott volna, mint az ördögökkel cimboráló varázsló. Harry Houdini ma talán a leghfresebb bűvésze az egész világnak, híres tudósok nézik szájtátva mutatványait és titkos borzadállyal gondol minden rendőri főhatóság arra, hogy mi lenne akkor, ha Houdini vagy Houdini titkának birtokába jutó emberek a mások vagyonára éheznének és a gonosztevői pályára adnák magukat. Harry Houdiniról világszerte ismeretes, hogy „nothing on earth can hold him a prisoner“ (nincsen hatalom, amely képes volna őt fogságban tartani), mert Harry Houdini a világ „bilincs és börtönfeltörő királya“, aki előtt összetörik minden bilincs és rejtelmes módon kinyílnak a legerősebb börtönök ajtajai.

Houdiniról tudják ezt az egész világon, mert

¹ Houdini — azóta mint ismeretes — elhunyt.

eseményt, szenzációt jelentett minden föllépése élvezetek óta mindenütt. Egy dolgot azonban néhány emberen kívül nem tud Houdiniról senki: nem tudják azt, hogy Houdini magyar szülőktől származik, akik egy fél évszázaddal ezelőtt telepedtek le a Wisconsin állambeli Appletonban és, hogyha a magyar nyelvből Houdinira nem is sikerült sokat ragasztani, családjának még mindig van olyan tagja, aki kitűnően beszél magyarul. Houdini magyar tudománya nem terjed többre néhány mondatnál, mert hazulról fiatal korában megszökött és mint mechanikusinas, majd mint cirkuszi hasbeszélő és clown járta éveken át a világot.

Mint fiatal gyerek kezdte specializálni a bilincseket és köteleket. A kötelekekből való kiszabadulásban rövid idő alatt akkora ügyességre tett szert, hogy huszonöt dollár jutalmat hirdetett mindenkinek, aki meg tudja őt kötni, hogy ne tudjon kiszabadulni. Nem vesztett el soha egy fogadást se és lassan egész különleges szaktudásra tett szert a bilincsek és béklyók terén. Karrierje a londoni Alhambrában kezdődött, ahol heti hatvan fonttal hat hónapra szerződötték az első mutatványok után.

Megnyílnak a börtönajtók.

Azóta óriási népszerűsége tett szert és rekordfizetéseket ért el Európában. Oroszországban bemutatva tudományát a cári udvar előtt.

Meztelenül, megbilincselve bezárták a szibériai száműzötteket szállító kocsiba, amelyből soha senki még meg nem szökött és Houdini két perc alatt ledobta magáról a bilincseket és kísértált a kocsiból. 1905-ben tért vissza újra-Amerikába. Minden

föllépése a szenzáció viharát váltotta ki. Az Egyesült-Államok legerősebb börtönei megbuktak Houdinival szemben, aki elfogadott minden kihívást és a legborzalmasabb megbilincselések melletti percek alatt megszökött mindenünnen.

Leghíresebb szökését talán Washingtonban hajtotta végre 1906 januárjában. Abba a cellába csukatta magát, amelyben Guiteaut, Garfield elnök gyilkosát őrizték, amíg fel nem akasztották. Súlyos vasrudakból készültek itt a cellák ajtajai, melyen bele vannak süllyesztve a téglafalakba és a zár a börtönajtók természeté szerint belülről teljesen hozzáférhetetlen.

Houdinit meztelenre vetköztették. Megvizsgálták még a haját is, hogy nem rejteget-e benne valamit, aztán súlyosan megbilincseltek és bezárták a cellába. Houdini feltétele az volt, hogy mindenki vonuljon vissza és ne zavarják munkájában. A feltételt teljesítették. Huszonegy perccel később Houdini felöltözve és mosolyogva megjelent a börtön-tisztviselők előtt.

Két perc alatt kinyitotta a cella vaskapuját, pusztán kézzel felnyitotta az összes többi cellákat, össze-visszacserélte a fegyvereket, akik azt hitték, hogy egy örült ember tört rájuk, amikor a meztelen Houdini kihúzta őket a cellából és rohanni kezdett velük egy másik cella felé, aztán feltörte azt a fülkét, amelybe ruháját zárták, felöltözött és ki-sétált.

A mutatványt számtalan esetben megismételte Houdini Amerikában és másutt. Elfogadott mindig minden kihívást és ő került ki mindig győztesen.

Soha senki nem tudta meg, hogy mi az a rej-

télyes hatalom vagy tudomány, ami Houdininek rendelkezésére áll, a bilincs lelóresi és ajtófeltörési processzust mindig visszavonultan hajította végre, de mindig percek alatt.

Súlyos próbatétel.

Megtörtént, hogy Németországban csalónak bélyegezte a rendőrség. Houdini beprölte Werner Grafft, a kölni rendőrség főnökét, aki a rágalmazó közleményt a Rheinische Zeitungban közzétette. A bíróság előtt megbilincsellette magát, aztán lépte kezéről a bilincseket. A bíróság kárterítésre és bocsánatkérésre ítélte a kölni rendőrfőnököt, az azonban föllebezett és mire az ügy a harmadik fórum elé került, készített egy olyan lakatot, amelyet egyáltalán nem lehetett kinyitni, ha egyszer fölerősítették. Mestermű volt a lakat, Houdini csak mosolygott rajta, a bíróság engedelmével visszavonult egy külön szobába, ahol nem volt rajta kívül senki és négy perc múlva visszatért a kinyitott lakattal.

Voltak ennél sokkal külön és nehezebb esetek. Londonban a Mirror szerkesztőse vonta kétségbe tudományát és egy olyan lakatot próbált ki rajta, amelyen öt évig dolgozott annak feltalálója. Ez volt talán a legnehezebb munkája Houdinék. Kemény föltételeket szabtak. Mikor panaszkodott, hogy vésze a húsát a bilincs, nem segítettek rajta, mikor kérte, hogy vegyék le róla a frakkot, elutasították. Houdini erre valahogy kivette zsebét a zsebéből, kinyitotta a fogával és megbilincselte kezével levágta magáról a ruhát. Egy órai rettetés erőfeszítés után diadalkiáltással kiugrott a

bizoltsági ellenőrzés alatt álló bódéból, ahova visszavonult.

Kiszabadította magát, de sírógörcsöket kapott a kimerültségtől.

Az eltüntetett elefánt.

Nehéz volna felsorolni Houdini legüresebb szerepléseit. Hajmeresztő, képtelen dolgokat csinált.

1907 augusztus 26-án hátrabilincselte kezekkel, lábára csatolt 75 fontos láncos golyóval belegrótt Sanfranciskóban a tengerbe és kiszabadult.

Ugyanczt a műtatványt ismételte a világ minden részében. Brémában a Weserbe ugrott bele megbilincselve és esésének súlyával törte keresztül magát a folyó jégén.

Voltak utánczói, Alburtust és Menkist eszméletlenül húzták ki a vízből Atlantic Cityben, Ricardo, aki Bajorországban a Luitpold-hídról ugrott a vízbe megbilincselve, életét vesztette.

Alig múlt el év, hogy Houdini valami újabb szenzációs trükkel ne állott volna elő. Két szőzban fölépelt a Hippodromban és az óriási szőzpadon a ragyogó fényőzönben estéről estére szőzszőzán eltüntetett egy tízezerfontos elefántot.

A következő szőzban egy légmentesen záruló vízzel megtöltött üvegkamrába záratta be magát és rejtélyes módon megszökött innen is. Egyszer egy nagy ládába záratta be megbilincselve magát. A ládát megvasalták, lekötötték, háromszáz font súlyal megterheltek és egy hajóról bedobták a tengerbe. Houdini innen is kiszabadult.

Verseny fakirokkal és emberevőkkel.

Indiában tanulmányozta és elsajátította a fakirok tudományát.

A bosztoni Keiths-színházban hatszáz orvos előtt lenyelt száz tűt, húsz yard cernát és mikor kihúzták a cernát a szájából, szépen sorjában fel voltak rá fűzve a tűk.

A Fidzsi-szigeteken versenyre kelt a bennszülöttekkel. Suva mellett, ahol rengeteg a vízben a cápa, de ez nem bántja a feketebőrű embert, fogadott egy bennszülöttel, aki beugrott a vízbe a pénzdarabokért, amiket az utasok a hajóról a vízbe dobtak és elfogta a szájával, hogy ő is megtudja csinálni ugyanazt. A kikötés azonban az volt, hogy mind a ketten bilincseltesék hátra a kezüket és egyszerre ugorjanak be két pénzdarab után. A versenyt Houdini nyerte meg. Nemcsak a saját pénzdarabját hozta fel a szájában, hanem elhalászta a bennszülöttét is és megmenekült a cápák elől.

New-Yorkban 1916 november 16-án egy daruval felhúozta magát a Sun épületére hatvan láb magasságba úgy, hogy fejfelé lógott és testét kényszerzubbonyba kötözték. Ebből a rettenetes pozícióból három perc alatt kiszabadította magát, letépte magáról és ledobta a kényszerzubbonyt.

Houdini, az író.

Mindezekon felül Houdini nemcsak bűvész, hanem tudós. Az okkult tudományoknak igen alapos ismerője, írt körülbelül egy tucat könyvet az okkultizmusról, mágiáról, bűvészetről, bilincsek-ről, szerkesztője a „The Conjurers Magazine“-nak és elnöke a Houdini Picture Corporationnak, amely

kizárólag az ő képeit adja elő. Ezekben nemcsak ő játssza a főszerepet, hanem ő írta a szöveget is. The Man From Beyond, Haldane of the Secret Service, The Grim Game, Terror Island voltak legfontosabb eddigi képei tele fantasztikus, de valószínűleg lejátszott kalandokkal és szédületes akrobatatrükkökkel. A Grim Game-ben Houdininak egy háromezer láb magasságban repülő aeroplánról kellett ugrani egy alatta repülő aeroplánra. Az utolsó pillanatban jött egy szélroham és egymáshoz vágta a két repülőgépet. Csoda történt, a két gép nem zuhant le és Houdini újra megmenekült. Ez volt az első eset, hogy aeroplánok összeütközését örökítette meg a film a Houdini ezer dollár jutalmat ajánlott fel annak, aki be tudja bizonyítani, hogy a kép nem igazi felvétel.

Látogatás Houdininél.

Houdinit méltán lehet rejtélyes és csodálatos embernek nevezni ezek után. Mikor a véletlen tudomásomra hozta, hogy Houdini magyar származású, elhatároztam, hogy fölkeresem és intervjút kérek tőle az Amerikai Magyar Népszava számára. Hosszú telefonhívása után sikerült megbeszélni a találkozást, amely 278 W. 113 St. alatt, Houdini lakásán kevéssel rá csakugyan lefolyt.

Mikor kopogtattam az ajtó függönyén át láttam, hogy egy negligzébe öltözött ember gyorsan felkapja a cipőjét, egyéb diszkrét és indiszkrét ruhadarujait és menekül. Egy fiatal lány beeresztett, leültetett egy könyvekkel telerakott szobában, de ahig nyitottam fel egy könyvnek a fedelét, hogy így szerezzem meg az első információt. Houdiniról, a szomszéd szobába invitált egy hang és egy

pillanattal később szemtől szembe álltam Houdinivel. Meztláb volt és mosolyogva exkuzálta magát. Azt mondta, hogy kísérletezik. Gyakorolja a szellemkopogást, amivel spiritiszta szeánszokon ámítják az embereket.

Mingyárt be is mutatta, hogy mennyire haladt. Nagyszerűen tudott a hüvelykujjával kopogtatni anélkül, hogy felemelte volna a lábát és a kopogás olyan tompán és misztikusan hangzott, hogy ha sötét lett volna, még megijedtem volna tőle magam is.

A beszélgetés mingyárt a spiritizmussal kezdődött. Houdini lassan, megfontoltan beszélt. Arca roppant érdekes, értelmes és karakterisztikus, de valahogy mégis szórakozott ember benyomását kellette. Meg is kérdeztem, hogy miért felel olyan lassan és vontatottan. Azt válaszolta, hogy túl sok dologgal van túlterhelve az agya és nehéz koncentrálnia magát.

Most éppen könyvet ír. „Safe and Sane Spiritualism“ lesz a címe. Hogy hol jelenik meg, az attól függ, ki ígér érte többet. Azt magyarázza el benne, hogy vezetik félre és hogy csalják meg a közönséget azzal a fájdalommal, amellyel azokra gondol, akik eltávoztak. Az agy mindenre képes, magyarázta nekem Houdini. Aki erősen hiszi, vagy képzelettel, hogy hangokat hall, képeket lát, az valóban látja és hallja azokat. Ez azonban még nem bizonyít azok valósága mellett.

Hajmeresztő mutatvány.

- Ugy-e, ön hisz szeméinek? — kérdezte.
- Feltétlenül — feleltem.
- Akkor legyen szíves és adjon kölcsön egy zsebkést.

Zsebkés nem volt nálam. Houdini erre levett egy polcra egy borotvát és ideadta, hogy vizsgáljam meg. Rendes, kitűnő borotva volt. Pengéje nagyon széles és vékony, éle roppant erős. Olyan borotva volt, amellyel egy csapásra le lehetett volna szelni valakinek a fejét.

— Nézze meg most a hüvelykujjam — mondotta Houdini, amikor átadtam neki a borotvát.

Megnéztem. Izmos, erős ujj volt. Nem volt semmi baja.

Szemtől szembe ültünk. Eleresztettem Houdini kezét. Houdini kinyitotta a borotvát, rászorította hüvelykujjára, aztán összeszorította a kezét, furesa csavaró mozdulatot tett a karjával, ledobta a borotvát és a szájába kapta a kezét, mint aki a vért szívja ki a vágásból. Szívta egy darabig a kezét, aztán leeresztelte az orrom elé. A másik kezével megfogta a hüvelykujját... és lehúzta. A hüvelykujja közepén kettévált és a csontok őt incsnyire eltávolodtak egymástól.

A látványra nem voltam elkészülve és megdöbbenésemben majdnem felkiáltottam, amikor szemem láttára kettévált Houdini ujjja. A következő pillanatban a varázsló összetolta a csontokat, megdörzsölte a kezét és megmutatta, hogy az ujjának nincs semmi baja.

A történetek után fokozott tisztelettel néztem Houdinire és majdnem meg tudtam érteni Sarah

Bernhardtot, aki Bostonban legutóbbi amerikai tartózkodása alatt vendége volt Houdininek és a sok csoda láttára félrehívta a bűvészt és titokban, de babonás komolysággal azt kérdezte tőle, hogy nem tudná-e visszaadni neki a hiányzó féllabát.

Houdini szület.

A spiritizmus és bűvészet terére tett kirándulás után rá akartam térni jövetelem főcéljára. Houdini megelőzött azzal a kijelentéssel, hogy 1874 április 6-án született Appletonban, Wis. A születési hely kellemetlen meglepetés volt. Nem látszott valószínűnek, hogy pont innen induljon ki egy magyar karriér. Kicsit elbátortalanodva jegyeztem meg Houdininek, hogy én azt hallottam, hogy ő magyar.

Elnevette magát. Azt mondta: furcsa, már három vagy négy esetem volt, amikor kérdezték, hogy magyar vagyok-e? Valószínűleg onnan ered a dolog, hogy amikor még szegény ember voltam, mindig olyan nemzetiségűnek adtam ki magam, mint akivel találkoztam.

— De én azt hallottam, hogy beszél is egy kicsit magyarul.

— Igen, de nem sokat. Magyar cselédlánynak volt és attól tanultam. „Mit akarsz, adj magyar nekem vizet, én nem tudja” — mondotta furcsa hangsúllyal és azután mondott még valamit, amin elnevettem magam, mert nagyon nagy gorombaság volt.

— Hát hogy került önökhöz magyar cselédlánynak?

— Úgyhogy az anyám magyar asszony volt.

Szidónia Stein volt a leányneve, Budapestre való volt, de Londonból jött ki az apámmal együtt. Az apám, aki zsidó rabbi volt, báró Rotschildtól kapott valami ösztöndíjat és azzal került ki Amerikába. Ő volt az első zsidó rabbi Appletonban.

— Ötvenhárom-ötvennégy éve már annak, hogy ők kijöttek. Tudom, hogy az apám nagyüdü ember volt; sajnos, én nem tudtam ezt akkor értékelni, mert nagyon fiatal voltam, amikor elvesztettem.

— Hogy hívták az édes apját Mr. Houdini?

— Samuel Weisznak. A Houdini nevet vagy harminckét évvel ezelőtt vettem fel.

— Hogy van az, hogy önről nem tudják, hogy magyar származású?

— Nem tudom. Én sohasem tagadtam el, mert mindig büszke voltam az apámra és az anyámra. De ne higgye azt, hogy nem tudják.

— Kiásták a háború alatt. Volt is kellemetlenségem miatta.

— Mikor halt meg az édesanyja Mr. Houdini?

— Az én számomra nem halt meg az anyám — felelte mélyen elkomolyodva. — E hó 17-én lesz tíz éve, hogy elaludt. Borzasztó csapás volt számomra. Imádtam szegény anyámat.

Ebben a pillanatban megszólalt a telefon.

— Hello Dash — kiáltotta a telefonba Houdini és hangja mingyárt frissebb és vidámabb lett. Say, itt van nálam egy úr a magyar laptól, azt kérdezi, hogy magyar vagyok-e? Mit szólsz hozzá, már a harmadik vagy negyedik eset, hogy „fel akarnak akasztani Budapestben“.

Hallod.

Mikor a telefonbeszélgetésnek vége volt, Houdini magyarul kijelentette, hogy a bátyjával beszélt. Ezt a bátyját Hardeennek hívják és nagy kémiai laboratóriuma van New-Yorkban. Van egy nővére is, annak C. Gladys Houdini a neve, a Riverside Drive-on lakik, a nyelvekben találja passzióját és kitűnően beszél magyarul.

Megkérdeztem Houdinit, járt-e Budapesten?

— Igen, voltam egyszer — felelte ő, — de nem léptem fel. Leveleket viszont kapok most állandóan onnan. Pénzt és ennivalót kérnek a legkülönbözőbb emberek, akik mind arra következtetnek, hogy az apám rokonuk volt. Azt hiszik, hogy milliókat keresek havonta.

— Hát honan tudják, hogy Houdini név alatt kell keresni a rokonukat?

— Meg van azoknak minden adat, még az úk-apámé is. Borzasztó leveleket írnak, megrkatják az embert. És az érdekes a dologban az, hogy egyik se ír magyarul. Majdnem minden levél angolul jön, még pedig kitűnő angolsággal. Úgy látszik, írja nekik valaki.

— Hát miért nem varázsol oda nekik egy kis pénzt, Mr. Houdini?

— Well, varázslatból csak én tudok megélni. Ők csak varázstalan dollárokat akarnak, mert rájuk csak ennek van varázsa.

Megköszöntem Houdininek az intervjúját. Kikért az ajtóig. Nagyon kedves és udvarias volt. De sajnos amikor bezárult az ajtó mögöttem, végigléptem magam. Hála Istennek, megvolt minde-
 Houdini nem varázsol el semmit!

